

УДК 330.341.1

JEL L14, L32, O17

DOI: <https://doi.org/10.53920/ES-2024-1-4>

Денис Валерійович КРИЛОВ,

доктор економічних наук, доцент,

Заслужений економіст України,

професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування,

Запорізький національний університет

ORCID ID: [0000-0001-8522-5433](https://orcid.org/0000-0001-8522-5433)

ХАРАКТЕРИСТИКА ФАКТОРІВ, ЩО ПОЗНАЧАЮТЬСЯ НА ОРГАНІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА

У статті обґрунтовано необхідність поширення державно-приватного партнерства (ДПП), що обумовлено значними перевагами, які отримує суспільство, оскільки вирішуються важливі соціально-економічні проблеми, створюються нові інфраструктурні об'єкти, збільшується конкурентоспроможність національної економіки та учасники самого партнерства (держава та приватний сектор). Визначено, що активна увага з боку науковців до ДПП привела до існування різних підходів щодо його розуміння, серед яких розмежовано організаційний, економічний, інституціональний, фінансовий, цільовий, політичний. До основних можливостей ДПП належать: можливість управління основними атрибутами прав власності; створення сприятливого інвестиційно-інноваційного середовища; об'єднання фінансових, організаційних, кадрових та інших ресурсів, що перебувають у приватній та державній власності, для здійснення суспільно необхідної діяльності; інституційне виділення та регулювання інтересів у результаті поширення ДПП. Досліджено, що організація ДПП визначається чинниками, які визначають як особливості спільних проєктів, так і можливості досягнення поставленої мети. Серед таких факторів було виділено інституційний чинник (визначає характер інституційної політики); законодавчі фактори (передбачають нормативно-правове регулювання щодо створення та подальшої діяльності об'єднань); економічні фактори (представлені елементами кредитної, податкової, інвестиційної та амортизаційної політики).

Ключові слова: держава, державно-приватне партнерство, національна економіка, приватний бізнес, спільна діяльність, фактор впливу.

Denys KRYLOV,

Doctor of Economic Sciences, Associate Professor,
Professor of the Department of Finance,
Banking and Insurance,
Zaporizhzhia National University

CHARACTERISTICS OF FACTORS INDICATING THE ORGANIZATION OF PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIP

The article substantiates the need for the spread of public-private partnership, which is due to the significant benefits that society receives, as important socio-economic problems are solved, the competitiveness of the national economy increases, and the participants of the partnership itself. For the state, such achievements are the focus on the growth of the national economy, the distribution of risk and responsibility, the implementation and effective use of modern methods of state property management, the reduction of state investments, the acquisition of modern infrastructure facilities, the creation of new jobs, etc. Accordingly, the private sector receives a vector of long-term and sustainable business development; the possibility of realizing the existing innovative potential and using modern technologies; access to public resources and assets; guaranteed cash flows in the long term.

It was determined that the active attention of scientists to PPP led to the existence of various approaches to its understanding, among which organizational, economic, institutional, financial, target, and political approaches are distinguished. The main features of DPP include: the ability to manage the main attributes of property rights; creation of a favorable investment and innovation environment; pooling of financial, organizational, human and other resources that are in private and state ownership for the purpose of performing socially necessary activities; institutional allocation and regulation of interests as a result of the spread of PPP.

It has been studied that the organization of PPP is determined by certain factors that determine both the features of joint projects and the possibilities of achieving the set goal and main tasks. Among such factors, we identified institutional, legislative, economic, internal and external, direct and indirect. In particular, the institutional factor determines the nature of institutional policy; legislative factors of influence provide for legal regulation regarding the creation and

further activities of associations; economic factors are represented by elements of credit, tax, investment and depreciation policies.

Keywords: *state, public-private partnership, national economy, private business, joint activity, influence factor.*

Постановка проблеми. Реалії сучасного господарського розвитку потребують постійного зростання результативності виробничої діяльності, збільшення продуктивності праці, появи модернізованих товарів та послуг, що наділені новими якостями та властивостями. Здебільшого вирішити такі завдання з найбільш ефективним результатом можна на основі співпраці, одним з найпоширеніших видів якої є державно-приватне партнерство (ДПП). Враховуючи обмеженість фінансових ресурсів українського приватного та державного секторів, що є необхідними для реалізації низки важливих соціально-економічних проєктів, саме їх партнерство є одним зі шляхів вирішення проблем на вітчизняному просторі. Така модель побудови взаємовідносин дозволяє забезпечувати дотримання балансу між приватними та державними інтересами, збільшувати обсяг залучених інвестиційних ресурсів. Особливого значення для України організація ДПП набуває в умовах розгортання повномасштабних воєнних дій, у результаті чого приватний бізнес опинився в досить складних умовах виживання, а, з іншого боку, держава, внаслідок перерозподілу бюджетних ресурсів на задоволення потреб ВПК, не має достатніх ресурсів для фінансування важливих соціальних та інших проєктів. Відповідно такі зміни актуалізують питання цілісного розкриття ключових факторів в організації ДПП. Тому назрілим для сьогодення є розкриття факторів створення та функціонування ДПП, що дозволить мінімізувати можливі ризики діяльності таких партнерств. Таке дослідження дозволить з'ясувати фактори, що сприяють або перешкоджають як створенню ДПП, так і досягненню його стратегічної мети.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Феномен ДПП є доволі новим для економічної науки, проте вже сформував коло прихильників, які присвячують свою увагу дослідженню різних аспектів утворення та функціонування партнерства між державою та приватним сектором. У західній науковій літературі утворився потужний прошарок прибічників даної теорії, серед яких

Дж. Блондел, К. Греве, Е. Савас, Ф. Уллах, Х. Хем. Серед вітчизняних вчених, які приділяють увагу вивченню ДПП, варто виділити таких як І. Запатріна [1], І. Косач [2], Н. Ліба [4], О. Марченко [5], Ф. Узунов [8], Б. Шулюк [11] тощо. Проте динамічні умови сучасного господарювання вимагають продовження наукового пошуку в даному напрямі й серед пріоритетних ми вважаємо розкриття факторів, які визначають особливості функціонування ДПП.

Метою даної статті є з'ясування сутності ДПП, визначення переваг його організації для учасників та цілісне розкриття факторів, які позначаються на організації ДПП. Таке вивчення допоможе виділити як економічні, так і позаекономічні чинники, що впливають на ДПП.

Виклад основного матеріалу дослідження. У другій половині ХХ ст. у західних країнах світу почали з'являтися спільні проекти держави та бізнесу, що у подальшому отримали значне поширення через низку їх позитивних здобутків. Однак самі партнерські відносини мають досить давню історію, адже перші з них виникали у європейських країнах ще у XVI – XVIII ст. й передбачали укладення договорів між крупними землевласниками та державою з приводу будівництва нових інфраструктурних об'єктів.

Сьогодні спостерігається активне впровадження ДПП, що обумовлено розвитком інструментів регулювання та інститутів управління партнерськими відносинами. Світовим лідером щодо заснування проектів ДПП є Великобританія, що підтверджується як їх кількістю, так і вартістю. В цілому можна стверджувати, що розвиток ДПП отримує вагомий імпульс для поширення, тому даний період його еволюції визначають як «етап значної структурно-функціональної поліформізації моделей та ускладнення відносин ДПП» [9, С. 33 – 34].

Популяризація ДПП привела до диверсифікації галузей використання спільних угод та існування певних розбіжностей у визначенні його сутності, що дозволяє виділити шість підходів до трактування поняття «державно-приватне партнерство»: організаційний, економічний, цільовий, інституційний, політичний, фінансовий [3]. Таке багатогранне уявлення ДПП значно ускладнює його розуміння, що призвело до відсутності загально визнаної

дефініції. Серед існуючих, на нашу думку, більш комплексно розкриває суттєві характеристики ДПП визначення, запропоноване І. Запатриною, за яким ДПП – це «інституціональний і організаційний альянс державної влади й приватного бізнесу з метою реалізації суспільно значимих проєктів у широкому спектрі сфер діяльності – від розвитку стратегічно важливих галузей економіки до надання суспільних послуг у масштабах усієї країни або окремих територій» [1].

У результаті аналізу ДПП, нами було виділено його ключові ознаки, серед яких:

1) можливість управління основними атрибутами права власності: володіння, розпорядження, користування;

2) створення сприятливого інвестиційно-інноваційного середовища, що виступає базою для організації та функціонування конкурентоспроможних інфраструктурних об'єктів;

3) об'єднання фінансових, організаційних, людських та інших ресурсів, що знаходяться в приватній та державній власності задля виконання суспільно необхідної діяльності;

4) інституційне виділення та регламентування інтересів як результат поширення ДПП.

Організація ДПП принципово змінює функції держави. Адже вона стає рівноправним партнером поряд з приватним бізнесом, разом з яким розподіляє ризики та прибутки. Тому у таких відносинах держава вже не виступає у вигляді суб'єкта влади, що здійснює регуляторні функції, на противагу вона отримує низку здобутків, до яких, у першу чергу, варто віднести можливість вирішення низки соціально-економічних проблем та реалізацію важливих інноваційних проєктів, що є підґрунтям зміцнення становища української економіки на світовій арені. Для бізнесу участь у ДПП також надає переваги: отримання державних пільг (зниження ставки оподаткування, пом'якшення регуляторних обмежень тощо), доступ до державного фінансування, використання наявної інфраструктури. Саме тому одним зі шляхів досягнення сталого розвитку національної економіки виділяють «об'єднання зусиль держави та приватно бізнесу» [7, С. 234].

На організацію ДПП впливають фактори, що подані на рис. 1.

Рис. 1. Фактори впливу на державно-приватне партнерство

Джерело: систематизовано автором на основі [2, 4, 8, 11]

Інституційний чинник визначає характер інституційної політики, що позначається на ДПП. У багатьох європейських країнах на загальнодержавному рівні стимулюється створення різноманітних фондів підтримки ДПП, що є підґрунтям для підвищення рівня обізнаності як представників бізнесу, так і державних органів влади щодо питань організації спільної діяльності. Крім того, важливою метою таких фондів є консультування з приводу позитивних наслідків впровадження спільних проєктів.

Законодавчі фактори впливу на ДПП передбачають нормативно-правове регулювання щодо створення та подальшої діяльності об'єднань. Сьогодні досить поширеною стає практика організації різних комітетів на державному або регіональному рівні, що покликані сприяти розвитку ДПП. У більшості випадків вони виступають як окремі адміністративні одиниці, діяльність яких спрямована на збільшення кількості концесійних угод і, як наслідок, зростання кількості впроваджених проєктів. В Україні регулювання ДПП здійснюється на основі Закону України «Про державно-приватне партнерство» [6]. Вважаємо, що одним із напрямів розвитку нормативно-законодавчої бази щодо ДПП має стати врегулювання питань корупції, оскільки утворення спільних проєктів держави та приватного бізнесу може передбачати лобіювання власних інтересів. Тому необхідно вжити заходів щодо мінімізації корупційних проявів, під якими розуміють «зловживання владою або довірою з метою отримання особистого зиску

або корисності для інших осіб, до яких спостерігаються лояльні відносини» [10].

До економічних факторів, що впливають на організацію ДПП, належать: кредитна, податкова, інвестиційна та амортизаційна політика. Зокрема, кредитна політика дозволяє встановити зв'язок між кількістю отриманих кредитів та кількістю впроваджених проєктів. Зрозуміло, що більша частка кредитів дозволить підприємцям запровадити та реалізувати більшу кількість рішень, саме тому кредитну політику варто визначити як одну з важливих в організації ДПП.

Окреме місце у стимулюванні створення проєктів на засадах ДПП посідає податкова політика, в межах якої виділяють декілька інструментів: податковий кредит, податкові канікули, зменшення ставок податку на прибуток тощо. Ми вважаємо, що найбільш поширеним механізмом надання податкових пільг є податкові канікули, що передбачають звільнення суб'єкта господарювання на певний термін від сплати прибутку на податок. Визначають, що такі кроки дають можливість «зменшити податкове навантаження на платників податку й вивільнити певні ресурси для розвитку» [5, С. 13]. Надання податкових канікул для ДПП може бути реалізовано за такими напрямками як:

- податкова підтримка ДПП, що надається тим партнерам, які чітко визначають статті цільового використання вивільнених коштів, внаслідок отримання пільги;
- тимчасове виведення з-під оподаткування прибутку.

Іншим інструментом податкової політики є зменшення ставок податку на прибуток, що має певні проблеми у використанні, які обумовлені необхідністю чіткого визначення критеріїв окреслення суб'єктів, що підлягають пільговому оподаткуванню та обґрунтування доцільного періоду та розміру зниження ставки податку.

Значне поширення у західних країнах світу отримав такий інструмент податкової політики щодо стимулювання розвитку ДПП як податковий кредит, що має дві форми прояву. Перша – об'ємна або проста, яка передбачає зменшення суми податку на прибуток на частку загальних витрат. Друга – прирістна, сутність якої полягає у зменшенні суми податкових зобов'язань підприємства на частину перевищення витрат у звітному періоді у порівнянні з попереднім податковим періодом.

Амортизаційна політика має досить важливе значення для України, оскільки за різними оцінками знос основних факторів виробництва на державних підприємствах складає від 40% до 65%. Такі обставини висувають необхідність модернізації та оновлення техніко-технологічної бази, що стане основою для економічного піднесення. Саме тому ДПП допомагає залучити нове обладнання, що є власністю приватного бізнесу. Досить кардинально відмінна ситуація виявляється в розвинутих країнах, де ступінь зносу основного капіталу є не настільки суттєвим. Відповідно ДПП отримує широкого поширення в сфері нематеріального виробництва, а саме: освіти, науці, медицині.

Крім того, прискорену амортизацію варто розглядати як один з інструментів податкового стимулювання. Адже підвищені норми або скорочений період амортизації основного капіталу дозволяють використовувати в новому податковому періоді основні фонди нарахування суми амортизації, що зменшують податкову базу. За своєю сутністю прискорена амортизація передбачає зменшення податкових зобов'язань за податком на прибуток. Даний інструмент позначається на інвестиційній активності ДПП, оскільки збільшені норми амортизації або її скорочений термін дають можливість збільшити в кожному податковому періоді застосування основних фондів нарахування суми амортизації, що приводить до зменшення об'єкту оподаткування. Як правило, виділяють такі способи дії механізму прискореної амортизації:

- 1) зменшення терміну амортизації проти строку служби;
- 2) запровадження підвищених норм амортизації;
- 3) комбінований метод, що передбачає поєднання першого та другого інструменту.

Інвестиційна політика держави покликана залучати додаткові фінансові ресурси. Держава має прагнути до покращення інвестиційного клімату та привабливості національної економіки, що стане базою для збільшення обсягів залучення іноземних та вітчизняних інвестицій. У цілому доцільно визнати, що сьогодні в Україні існує досить велика потреба у залученні інвестицій, тому на шляху вирішення такої проблеми варто запроваджувати нові форми, механізми, інструменти, що дозволять збільшити обсяг фінансових надходжень. Крім того, вважаємо за необхідне використати досвід іноземних держав, зокрема Німеччини, Фінляндії та інших, що мають практику залучення іноземних інвестицій для

реалізації проєктів ДПП. Одним з найбільш поширених механізмів стимулювання утворення ДПП є інвестиційна податкова знижка, що передбачає зменшення податкової бази на суму витрат, що мають капітальний характер. Важливим питанням у використанні такого інструменту є визначення часового періоду, протягом якого має надаватися податкова знижка.

За ступенем впливу на організацію ДПП виокремлюють прямі та опосередковані фактори. Так, до перших зараховують ті, що позначаються на становленні, побудові та функціонуванні організаційної структури, а саме:

- тип структури управління;
- забезпеченість необхідними кадрами та якість трудових ресурсів;
- доступність до необхідної інформації;
- спосіб організації процесу праці;
- кількість та масштабність реалізованих інноваційних проєктів;
- адаптованість системи управління до можливих змін.

Опосередковані фактори позначаються на умовах функціонування та зміни організаційної структури й складаються з:

- законодавчої політики держави;
- трудової міграції;
- рівня освіти в країні;
- кадрової політики;
- міжнародного законодавства.

Серед факторів, що позначаються на організації та функціонуванні ДПП, доцільно окреслити внутрішні та зовнішні. До останніх зараховують: структурні зрушення національної економіки країни; державотворчу політику; динамічність структури державного управління в цілому. Внутрішніми факторами, що впливають на спільні проєкти держави й приватного бізнесу, є: мобільність менеджменту ДПП; інформаційно-технологічне забезпечення адміністративних одиниць; динамічність структури державного управління в окремих структурних одиницях.

Отже, партнерські відносини між бізнесом та державою доцільно розглядати як особливий вид відносин, специфічність яких обумовлена поширенням рівних прав для обох учасників, що дозволяють реалізувати різні інфраструктурні проєкти й асоціюються з ефективністю інвестиційної, управлінської та господарської

діяльності. Причому в таких партнерських відносинах особливий пріоритет надається досягненню стратегічних цілей розвитку країни, тому від поширення ДПП виграють усі зацікавлені суб'єкти: бізнес, держава, суспільство.

Висновки з цього дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямі. Таким чином, ДПП має важливе значення для зростання конкурентоспроможності української економіки, оскільки дозволяє вирішити нагальні соціально-економічні проблеми розвитку суспільства. Перевагою партнерських відносин є співпраця державних органів влади, приватного бізнесу, яка активізується задля пошуку шляхів реалізації поставлених завдань. Організація ДПП передбачає врахування дії низки факторів: інституційних, законодавчих, економічних, внутрішніх та зовнішніх, прямих та опосередкованих. Їх аналіз дозволяє констатувати необхідність удосконалення нормативно-законодавчої бази, яка покликана регулювати такі взаємовідносини. Для цього доцільно провести активну роботу у напрямі розробки та прийняття низки відповідних законодавчих актів та більш активного використання позитивного досвіду західних країн щодо поширення ДПП. Крім того, вагому увагу на шляху активізації ДПП в Україні варто надати реформуванню інституційних чинників, які здатні створити належні умови для ширшого залучення приватних підприємців до спільних проєктів та формування конкурентних переваг країни у довгостроковій перспективі. Окреслені фактори покликані сприяти більш ефективній організації ДПП, що в сучасних умовах є необхідним компонентом соціально-економічного зростання країни. Активізація поширення ДПП є підґрунтям для розробки та реалізації суспільно-необхідних програм та проєктів, що часто є малопривабливими або непосильними для приватного бізнесу.

© Крилов Д.В., 2024

ЛІТЕРАТУРА

1. Запатріна І.В., Лебеда Т.Б. Державно-приватне партнерство як фактор економічного зростання та проблеми його розвитку в Україні. *Економіст*. 2011. №3. С. 52 – 58.
2. Косач І.А., Дегтярьов А.В. Розвиток державно-приватного партнерства в умовах децентралізації влади в Україні. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2020. № 3. URL: http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/3_2020/4.pdf DOI: 10.32702/2307-2156-2020.3.2.

3. Крилов Д.В. Концептуальні основи державно-приватного партнерства. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління*. 2022. Вип. 4. <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2022-4-03-03>.

4. Ліба Н.С. Реалізація державно-приватного партнерства у системі регіональної промислової політики. *Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія: Економіка*. 2017. Вип. 2 (8). С. 126 – 132.

5. Марченко О., Ткаченко В. Напрями податкового стимулювання інноваційної діяльності підприємств. *Економіст*. 2013. № 1. С. 13 – 17.

6. Про державно-приватне партнерство : Закон України від 01 липня 2010 року № 2404-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2404-17#Text>.

7. Точиліна Ю.Ю., Сакевич Л.С. Організаційно-економічний механізм інвестування інноваційної діяльності на засадах державно-приватного партнерства. *Причорноморські економічні студії: науковий журнал*. 2020. Вип. 51. С. 233 – 238.

8. Узунов Ф.В. Зарубіжний досвід формування та розвитку державно-приватного партнерства. *Інвестиції: практика та досвід*. 2013. № 14. С. 124 – 126.

9. Хусаїнов Р. Моделі державно-приватного партнерства: закордонний досвід та перспективи для України. *Науковий вісник ОНЕУ*. 2015. Вип. 4 (224). С. 177 – 192. URL: <http://n-visnik.oneu.edu.ua/collections/2015/224/pdf/177-192.pdf>.

10. Шапошников К.С. Державне регулювання національної економіки: світовий досвід протидії корупції. *Інфраструктура ринку*. 2022. № 63. С. 31 – 34. URL: http://market-infr.od.ua/journals/2022/63_2022/8.pdf DOI: <https://doi.org/10.32843/infrastuct63-6>.

11. Шулюк Б.С., Петрушка О.В. Світовий досвід реалізації фінансових проектів державно-приватного партнерства в економічній інфраструктурі. *Економіка та суспільство*. 2018. № 17. С. 621 – 626.

REFERENCES

1. Zapatrina, I.V., Lebeda, T.B. (2011). Derzhavno-pryvatne partnerstvo yak faktor ekonomichnoho zrostantia ta problemy yoho rozvytku v Ukraini [Public-private partnership as a factor of economic growth and problems of its development in Ukraine]. *Economist*. Vol. 3. Pp. 52 – 58 (in Ukrainian).

2. Kosach, I.A., Dehtiarov, A.V. (2020). Rozvytok derzhavno-pryvatnoho partnerstva v umovakh detsentralizatsii vlady v Ukraini [Development of public-private partnership in conditions of decentralization of power in Ukraine]. *Public administration: improvement and development*. Vol. 3. URL: http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/3_2020/4.pdf DOI: [10.32702/2307-2156-2020.3.2](https://doi.org/10.32702/2307-2156-2020.3.2) (in Ukrainian).

3. Krylov, D.V. (2022). Kontseptualni osnovy derzhavno-privatnoho partnerstva [Conceptual foundations of public-private partnership]. *Problems of modern transformations. Series: Economics and Management*. 2022. Vol. 4. <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2022-4-03-03> (in Ukrainian).

4. Liba, N.S. (2017). Realizatsiia derzhavno-privatnoho partnerstva u systemi rehionalnoi promyslovoi polityky [Implementation of public-private partnership in the system of regional industrial policy]. *Scientific Bulletin of Mukachevo State University. Economy series*. Vol. 2 (8). Pp. 126 – 132 (in Ukrainian).

5. Marchenko, O., Tkachenko, V. (2013). Napriamy podatkovoho stymulivannia innovatsiinoi diialnosti pidpriemstv [Areas of tax stimulation of innovative activities of enterprises]. *Economist*. Vol. 1. Pp. 13 – 17 (in Ukrainian).

6. Pro derzhavno-privatne partnerstvo : Zakon Ukrainy vid 01 lypnia 2010 roku # 2404-VI. [On public-private partnership: Law of Ukraine dated July 1, 2010. No. 2404-VI]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2404-17#Text>.

7. Tochylyna, Yu.Yu., Sakevych, L.S. (2020) Orhanizatsiino-ekonomichni mekhanizm investuvannia innovatsiinoi diialnosti na zasadakh derzhavno-privatnoho partnerstva. [Organizational and economic mechanism of investing in innovation on the basis of public-private partnership]. *Black Sea Economic Studies: scientific journal*. Vol. 51. Pp. 233 – 238 (in Ukrainian).

8. Uzunov, F.V. (2013). Zarubizhnyi dosvid formuvannia ta rozvytku derzhavno-privatnoho partnerstva [Foreign experience of formation and development of public-private partnership]. *Investments: practice and experience*. Vol. 14. Pp. 124 – 126. (in Ukrainian).

9. Khusainov, R. (2015). Modeli derzhavno-privatnoho partnerstva: zakordonnyi dosvid ta perspektyvy dlia Ukrainy [Models of public-private partnership: foreign experience and prospects for Ukraine]. *Scientific Bulletin of ONEU*. Vol. 4 (224). Pp. 177 – 192. URL: <http://n-visnik.oneu.edu.ua/collections/2015/224/pdf/177-192.pdf>. (in Ukrainian).

10. Shaposhnykov, K.S. (2022) Derzhavne rehuliuвання natsionalnoi ekonomiky: svitovyi dosvid protydii koruptsii [State regulation of the national economy: world experience in combating corruption]. *Market infrastructure*. Vol. 63. Pp. 31 – 34. Available at: http://market-infr.od.ua/journals/2022/63_2022/8.pdf DOI: <https://doi.org/10.32843/infrstruct63-6> (in Ukrainian).

11. Shuliuk, B.S., Petrushka, O.V. (2018). Svitovyi dosvid realizatsii finansovykh proektiv derzhavno-privatnoho partnerstva v ekonomichnii infrastrukturi [World experience of implementing financial projects of public-private partnership in economic infrastructure]. *Economy and society*. Vol. 17. Pp. 621 – 626 (in Ukrainian).

СТАТТЯ НАДІЙШЛА ДО РЕДАКЦІЇ 28.02.2024